

MA DEGREE (PGCSS) EXAMINATION NOVEMBER - 2013

Faculty of Language and Literature

I Semester

Sanskrit (Special) Sahitya

Course I

Core Course I

Poetry & Drama

Time : Three Hours

Maximum Weight : 30

Text for Study : 1 नैषधीयचरितम् - प्रथमसर्गे 1 - 48 श्लोकाः।

2 अभिज्ञानशाकुन्तलम् - 1 - 5 अङ्काः।

संस्कृतभाषया उत्तराणि देयानि।

देवनागरी लिपिरुपयोक्तव्या।

I पुटेनैकेन पञ्चानामुत्तरं लिखत

- 1 मृगीदृशां दृशः न तत्याज। काः? कुतः?
- 2 कुण्डलनां तनोति। कयोः? कुतः?
- 3 अस्याः महत् रहस्यमदर्शि। कः अदर्शि? कदा?
- 4 स्तुवन्ति निन्दन्ति हृदा तदात्मनः। कस्मिन्? कुतः?
- 5 शकुन्तलायै वनस्पतिभिः कानि पदार्थानि दत्तानि?
- 6 पतिगृहं प्राप्य शकुन्तलां किं कर्तुं कण्वः शिक्षयति?
- 7 छन्दोमय्या वाण्या शकुन्तलाविषये किं सूचितम्?
- 8 वन्दमानां शकुन्तलां कण्वः कीदृशः आशीर्वादः ददाति?

5x1=5

II पुटद्वयेन पञ्चानामाशयं विशदयत

- 9 स राशिरासीन्महसां महोज्वलः।
- 10 न दर्पणः श्वासमलीमसः कृतः।
- 11 मुदा तदाकर्णनसज्जकर्णया।
- 12 रराज नीराजनया स राजघः।
- 13 किमिव हि मधुराणां मण्डनं नाकृतीनाम्।
- 14 पीड्यन्ते गृहिणः कथं नु तनयाविश्लेषदुखैर्नवैः।
- 15 आर्तत्राणाय वः शस्त्रं न प्रहर्तुमनागसि।
- 16 सतां हि सन्देहपदेषु वस्तुषु प्रमाणमन्तःकरणप्रवृत्तयः।

5x2=10

III उपन्यासेन त्रयाणामुत्तरं लिखत

- 17 नैषधं विद्वदौषधम् - समर्थयत।
- 18 श्रीहर्षोक्तदिशा नळं वर्णयत।
- 19 दमयन्त्याः नळं प्रत्यनुरागं नैषधोक्तदिशा वर्णयत।
- 20 अभिज्ञानशाकुन्तले मूलकथायाः काळिदासेन कृतानि परिवर्तनानि कानि? तानि मुख्यरसपोषणे साहायकमाचरन्ति वा न वेति निरूपयत?
- 21 दुष्यन्तस्य स्वभावः।
- 22 अभिज्ञानशाकुन्तले पञ्चमाङ्कस्य नाटकीयं वैशिष्ट्यं समालोचयत।

3x5=15

**MA DEGREE (PGCSS) EXAMINATION NOVEMBER - 2013**

Faculty of Language and Literature

**I Semester**

Sanskrit (Special) Sahitya

Course II Core- Course II

Sāṅkhya, Vedānta and Nirukta

Time : Three Hours

Maximum Weight : 30

- Text for Study : 1 साङ्ख्यकारिका १-४५ कारिकाः  
2 आत्मानात्मविवेकः ।  
3 निरुक्तम् - प्रथमः अध्यायः ।

संस्कृतभाषया उत्तराणि देयानि ।

देवनागरी लिपिरुपयोक्तव्या ।

I पञ्चानामुत्तरं लिखत

- 1 साङ्ख्यैरभ्युपगतानि तत्त्वानि काति ? कानि च तानि ?
- 2 महदादीनामुपलब्धिः कथं भवति ?
- 3 मनसः उभयात्मकत्वं कथम् ?
- 4 दुःखभेदान् विशदयत ।
- 5 दुःखनिवृत्तिः कदा भवति ?
- 6 आत्मनः दुःखं किं निमित्तं भवति ?
- 7 निघण्टुशब्दस्य निरुक्तिं लिखत ।
- 8 आचार्यशब्दस्य निरुक्तिं प्रदर्शयत ।

5x1=5

II पञ्चानां टिप्पणीर्लिखत

- 9 साङ्ख्यदर्शनं किमर्थं प्रवर्तते ?
- 10 साङ्ख्यदिशा प्रमाणपरिचयो देयः ?
- 11 साङ्ख्यसम्मतं सद्कार्यवादं विशदयत ?
- 12 अज्ञानलक्षणं विशदयत ।
- 13 पञ्चीकरणं विशदयत ।
- 14 आत्मनः सच्चिदानन्दस्वरूपं विशदयत ।
- 15 उपमार्थं प्रयुक्तान् निपातान् सोदाहरणं विशदयत ।
- 16 उत त्व पश्यन् न ददर्श वाचम् उत त्व शृण्वन् न शृणोत्येनम् ।  
उत त्वस्मै तन्त्वं विसस्त्रे जायेव पत्या उशती सुवासा ।। व्याख्यात

5x2=10

III उपन्यासेन त्रयाणामुत्तरं लिखत

- 17 साङ्ख्यानुसारं प्रकृतिस्वरूपं विशदयत ।
- 18 साङ्ख्यसम्मतां सृष्टिप्रक्रियां उपपादयत ।
- 19 पञ्चकोशनिरूपणमात्मानात्मविवेकमधिकृत्य विशदयत ।
- 20 आत्मानात्मविवेकानुसारेण शरीरलक्षणं प्रदर्श्य तद्भेदान् विशदयत ।
- 21 षड्भावविकाराः के ?
- 22 निरुक्तशास्त्रस्य प्रयोजनानि कानि ?

3x5=15

MA DEGREE (PGCSS) EXAMINATION MAY - 2013

Faculty of Language and Literature

I Semester

Sanskrit (Special) Sahitya

Course III

Core Course III

Sanskrit Poetics I - Kāvyaṅprakāśa

Time : Three Hours

Maximum Weight : 30

संस्कृतभाषया उत्तराणि देयानि।

देवनागरी लिपिरुपयोक्तव्या।

I पुटेनैकेन पञ्चानामुत्तरं लिखत

- 1 गुणान् लक्षयत।
- 2 अनुप्रासस्य स्वरूपं किम् ?
- 3 चित्रकाव्यस्य स्वरूपं विभागांश्च लिखत।
- 4 अपह्नुतिं लक्षयत।
- 5 गुणाः कति ? के च ते ?
- 6 रचनावृत्तिवर्णानामन्यथात्वमपीष्यते। अन्यथात्वं किमनुसृत्य ?
- 7 अप्रस्तुतप्रशंसाया प्रकाराः के ?
- 8 दृष्टान्तालङ्कारस्य उदाहरणं लिखत

5x1= 5

II पुटद्वयेन पञ्चानामुत्तरं लिखत

- 9 संसृष्टिसङ्करयोः को भेदः ?
- 10 माधुर्योऽजप्रसादाख्याः त्रयस्ते न पुनर्दश। व्याख्यात।
- 11 वक्रोक्तेः स्वरूपं विशदयत।
- 12 रसानां विरोधपरिहारे मम्मटमतं प्रतिपादयत।
- 13 अर्थान्तरन्यासालङ्कारं सप्रभेदं समर्थयत।
- 14 समासोक्तेः लक्षणमुक्त्वा उदाहरणेन योजयत
- 15 निजदोषावृतमानसातिसुन्दरमेव भाति विपरीतम्।  
पश्यति पित्तोपहतः शशिशुभ्रं शङ्खमपि पीतम्।। अलङ्कारं निर्णय लक्षणेन योजयत।
- 16 केषाञ्चिदेते वैदर्भीप्रमुखा रीतयो मताः - विशदयत।

5x2= 10

III उपन्यासेन त्रयाणामुत्तरं लिखत

- 17 व्यङ्ग्यमेवं गुणीभूतव्यङ्ग्यस्याष्टौ भिदाः स्मृताः - गुणीभूतव्यङ्ग्यप्रकारान् निरूपयत।
- 18 मम्मटोक्तदिशा रसदोषान् निरूपयत।
- 19 उपमालक्षणमुक्त्वा पूर्णोपमाप्रकारान् विशदयत।
- 20 मम्मटोक्तदिशा काव्यगुणान् निरूपयत।
- 21 रूपकालङ्कारं सप्रपञ्चं निरूपयत।
- 22 चित्रकाव्यभेदान् निरूपयत।

3x5= 15

MODEL QUESTION PAPER

M.A. Sanskrit Special Sahitya

SEMESTER I

**Course IV- Core-IV- SCIENCE OF LANGUAGE**

Answers may be written either in Sanskrit or in English. In writing Sanskrit Devanagari script should be used.

Time: 3hrs.

Weightage: 30

PART A

1-8: Answer any five. One weightage for each question

1. What is the influence of Sanskrit on the development of Linguistics?
2. State and explain the main branches of Linguistics.
3. State and explain semantic change
4. State and explain G.B.Theory ?
5. Write a note on langue and Parole
6. What is generalisation? Explain with examples.
7. Write on the sentence formation in Sanskrit
8. What is minimalism? Explain.

5x1= 5

PART B

9-16 Answer any five not exceeding two pages. Two weightage for each question.

9. What is the deep structure and surface structure? Explain.
10. What is phoneme and Morpheme? Explain
11. What is transference? Explain with examples?
12. What is phonetic change? Explain
13. Write an essay on Semiotics
14. Write an essay on generative grammar
15. What are the causes of phonetic change? Explain
16. What is the difference in phonetics between Sanskrit and English language?

5x2= 10

## PART C

17-22 Write an essay on any three not exceeding three pages. Five weightage for each question

17. Write an essay on structuralism?.

18. Write linguistic notes on

a)Nūpura b) Rajña c) Mantra d) Book e) God f) Mata g) Pankaja h) Taila

19. Explain the theories about the origin of suffixes

20. Write and explain the origin and development of Linguistics.

21. Write an essay on linguistic change

22. Write an essay on the causes of Semantic change

3x5= 15

**MA DEGREE (PGCSS) EXAMINATION NOVEMBER - 2013**

Faculty of Language and Literature

**I Semester**

Sanskrit (Special) Sahitya

Course V - Elective Course I

**Kerala Contribution to Sanskrit Literature with Special Reference to Astronomy**

Time : Three Hours

Maximum Weight : 30

*Answers may be written either in Sanskrit or in English. In writing Sanskrit Devanagari script should be used.*

I Answer any five of the following not exceeding one page

- 1 What is *Mukundamāla* ? Who wrote it ?
- 2 How did Svati Princess get the name Manorama?
- 3 Who is known as Yamaka poet? Which are the works written by him?
- 4 Which are the plays written by Kulaśekhara ?
- 5 मेषादीनां राशीनां नवांशकराशीनाञ्चाधिपग्रहाः के ?
- 6 भावाभिवृद्धिं भावहानिञ्च कथं विद्यात्?
- 7 सूर्यादिना कः कः कालो ग्राह्यः ?
- 8 मेषादीनां यवनसंज्ञाः काः ?

5x1=5

II Write short essay not exceeding two pages on any five

- 9 Kokilasandeśa.
- 10 Contribution of Mahiṣamaṅgalaṃ family.
- 11 A.R.Rajarajavarma and his works.
- 12 Nārāyaṇapaṇḍita
- 13 Mānaveda and his works.
- 14 Kulaśekhara Ālvār
- 15 सर्वत्र पापगृहतत्पतिकारकाख्यैस्तद्युक्तवीक्षकखगैरपि तद्गणैश्च ।  
चिन्त्यानि भावजफलान्यखिलानि युक्त्या नृणां विलग्नभवनादथवा शशाङ्कात् ॥ व्याख्यात
- 16 लग्नलग्नेशसम्बन्धात् तद्भावानुभवस्मृतः ।  
सम्बन्धात् पुनरन्येषां तादृशं फलमादिशेत् ॥ व्याख्यात

5x2=10

III Write an essay on any three

- 17 Contribution of Melputtūr Nārāyaṇabhaṭṭa to the Sanskrit Literature.
- 18 The Eighteen and half poets in the court of Manavikrama and their works.
- 19 Cochin Royal family and Sanskrit literature
- 20 Svāti Tirunāl - His life and works.
- 21 Evaluate the contributions of Zamorins of Calicut to the propogation of Sanskrit literature.
- 22 Write an essay about the contributions of Punnaśēri Nambi Nīlakaṇṭha Śarma, Saḥṛdayatilakan K Rāmapiṣāroṭi and Dr.K.N.Ezhuthachan to Sanskrit Literature. 3x5=15

-----

MA DEGREE (PGCSS) EXAMINATION MAY - 2013

Faculty of Language and Literature

II Semester

Sanskrit (Special) Sahitya

Course VI - Core Course V

INFORMATICS

Time : Three Hours

Maximum Weight : 30

I. Short Answers

1x5=5wt.

Answer any five

1. Define mainframe computer.
2. Define Information System.
3. List some networking devices
4. Give the full form of the following abbreviations  
a) ES b)PDA c) AI d) ENIAC
5. Define: (1) Data (2) Information, and (3) Knowledge
6. What are compilers and interpreters
7. Define DBMS
8. List the components of computer hardware?

II. Short Essay

2x5=10Wt.

Answer any five

9. Explain e-Governance and Indian languages
10. Describe the third generation computer based on the (a) Hardware (b) Software
11. Highlight the differences between microcomputer, minicomputer, mainframe computer and supercomputer
12. What do you understand by the term Computer security ?
13. Define Control structures??
14. Explain about two types of transmission technology available?
15. Difference between the communication and transmission
16. Comment on Health issues faced due to computers

III. Long Essay

2x5=10Wt.

Answer any three

17. Explain about history of computers
18. Explain the importance of networking
19. Describe the fifth generation computer based on the (a) Hardware (b) Software (c) Computing characteristics (d) Physical appearance, and (e) Their applications.
20. Explain the different type of networking / internetworking devices
21. State the purpose of each of the control structures: (i) Sequence, (ii) Selection, and (iii) Iteration
22. Explain on digital libraries and archives

3x5 = 15 Wt



**MA DEGREE (PGCSS) EXAMINATION NOVEMBER - 2013**

Faculty of Language and Literature

**II Semester**

Sanskrit (Special) Sahitya

Course VII - Core Course VI

Prose & Poetry

Time : Three Hours

Maximum Weight : 30

Text for Study : 1 कादम्बरी - शुकनासोपदेशः

2 कुमारसम्भवे - सप्तमः सर्गः

संस्कृतभाषया उत्तराणि देयानि।

देवनागरी लिपिरुपयोक्तव्या।

I पुटेनैकेन पञ्चानामुत्तरं लिखत

- 1 अयमेव चानास्वादितविषयस्य ते काल उपदेशस्य। कुतः?
- 2 शास्त्रजलप्रक्षाळननिर्मलमपि कालुष्यमुपयाति बुद्धिः। कदा?
- 3 लोके अदाक्षिण्यं कुर्वन्ति। के? कस्मात् ?
- 4 जलमिव गळति। किम्?
- 5 स्त्रीणां वेषस्य फलं किम्?
- 6 सम्भावयामास यथाप्रधानम्। कः ? कान् ?
- 7 लघुत्रयी नाम का?
- 8 किं कथ्यते श्रीरुभयस्य तस्य। कस्य? कदा?

5x1=5

II पुटद्वयेन पञ्चानामुत्तरं लिखत

- 9 शुकनासोपदिष्टं लक्ष्मीमदं वर्णयत।
- 10 गुरूपदेशस्य महत्त्वं किम्?
- 11 तृष्णाविषच्छितां राज्ञामवस्था कीदृशी भवति ?
- 12 शुकनासस्य चरित्रचित्रणं संगृह्य लिखत।
- 13 पार्वत्याः विवाहालङ्कारविधिं विशदयत।
- 14 परमेश्वरस्य नेपथ्यविधिं काळिदासोक्तदिशा वर्णयत।
- 15 “तमेकदृश्यं नयनैः पिबन्त्यो नार्यो” - शिवदर्शनोत्सुकाः नार्यः वर्णयत।
- 16 तस्याः करं शैलगुरूपनीतं जग्राह ताम्राङ्गुलिमष्टमूर्तिः।  
उमात्मना गूढतनोः स्मरस्य तच्छङ्किनः पूर्वमिव प्ररोहम्।। व्याख्यात

5x2=10

III उपन्यासेन त्रयाणामुत्तरं लिखत

- 17 बाणभट्टस्य कवनशैली।
- 18 “गद्यं कवीनां निकषं वदन्ति” - कादम्बरीमाधारीकृत्य विशदयत।
- 19 शुकनासेन कृतमुपदेशं संगृह्य लिखत।
- 20 हिमवता कृतं उमाविवाहमङ्गळविधिं विशदयत।
- 21 “कविः कालिदासः” - कुमारसम्भवस्य सप्तमसर्गदिशा लिखत।
- 22 काळिदासस्य उपमालङ्कारप्रयोगवैदग्ध्यं कुमारसम्भवस्य सप्तमसर्गदिशा विशदयत।

3x5=15

MA DEGREE (PGCSS) EXAMINATION MAY - 2013

Faculty of Language and Literature

II Semester

Sanskrit (Special) Sahitya

Course VIII -Core Course VII

Poetics II - Theory of Dhvani - I

Time : Three Hours

Maximum Weight :30

संस्कृतभाषया उत्तराणि देयानि।देवनागरी लिपिरुपयोक्तव्या।

I पुटेनैकेन पञ्चानामुत्तरं लिखत

- 1 नासौ मार्गो ध्वनेर्मतः। कः ?
- 2 सहृदयं लक्षयत।
- 3 यत्नतः प्रत्यभिज्ञेयौ। कौ ? कीदृशौ ?
- 4 विवक्षिताभिधेयस्य ध्वनेरात्मा द्विधा मतः। कथम् ?
- 5 गुणालङ्कारयोः भेदः कः ?
- 6 काव्ये तस्मिन्नलङ्कारो रसादिरिति मे मतिः । कस्मिन् काव्ये ?
- 7 स प्रसादो गुणो ज्ञेयः। कः ?
- 8 शक्तावपि प्रमादित्वं विप्रलम्भे विशेषतः - कस्य निबन्धनम् ? कुत्र ?

5x1=5

II पुटद्वयेन पञ्चानामुत्तरं लिखत

- 9 प्रतीयमानं पुनरन्यदेव वस्त्वस्ति वाणीषु महाकवीनाम्।  
यत्तत्प्रसिद्धावयवातिरिक्तं विभाति लावण्यमिवाङ्गनासु।। व्याख्यात
- 10 सुवर्णपुष्पां पृथिवीं चिन्वन्ति पुरुषास्त्रयः।  
शूरश्च कृतविद्यश्च यश्च जानाति सेवितुम्।। ध्वनिं निर्णयत
- 11 रविसङ्क्रान्तसौभाग्यस्तुषारावृतमण्डलः।  
निश्वासान्ध इवादर्शश्चन्द्रमा न प्रकाशते।। ध्वनिं निर्णयत।
- 12 प्रौढोक्तिमात्रनिष्पन्नशरीरः सम्भवी स्वतः।  
अर्थोऽपि द्विविधो ज्ञेयो वस्तुनोऽन्यस्य दीपकः।। व्याख्यात
- 13 अविवक्षितवाच्यध्वनिप्रकारान् विशदयत।
- 14 तस्याभावं जगदुरपरे - अभाववादिनां मतं विशदयत।
- 15 ते रसादेरलङ्कारस्य विषय इति मामकीनः पक्षः - विशदयत।
- 16 माधुर्यस्य लक्षणमुक्त्वा तस्य प्रकर्षः कुत्रेति प्रतिपादयत।

5x2=10

III उपन्यासेन त्रयाणामुत्तरं लिखत

- 17 ध्वनिलक्षणं सदलप्रयोजनं विशदयत।
- 18 भक्त्या बिभर्ति नैकत्वं रूपभेदादयं ध्वनिः - ध्वनिकारोक्तदिशा भाक्तवादं निराकुरुत।
- 19 रसादि ध्वनौ अलङ्काराणां विनिवेशने समीक्षाप्रकारान् सोदाहरणं विशदयत।
- 20 शब्दशक्त्युद्भवस्य ध्वनेः श्लेषालङ्कारस्य च भिन्नविषयत्वं प्रदर्शयत।
- 21 अलङ्कारशास्त्रे आनन्दवर्धनस्य योगदानं किमिति प्रतिपादयत।
- 22 तस्मान्न ध्वनेरन्यत्रान्तर्भावः - यथाग्रन्थं विशदयत।

3x5=15

-----

MA DEGREE (PGCSS) EXAMINATION NOVEMBER - 2013

Faculty of Language and Literature

II Semester

Sanskrit (Special) Sahitya

Course IX - Core Course VIII

Vyākaraṇa

Time : Three Hours

Maximum Weight : 30

**Module - I** The *Mahābhāṣya* of Patanjali Paspāśāhnikā only

**Module II** Siddhāntakaumūḥi Samāsaprakaraṇa selected Sūtras only

संस्कृतभाषया उत्तराणि देयानि।

देवनागरी लिपिरुपयोक्तव्या।

I पुटेनैकेन पञ्चानामुत्तरं लिखत

1 पतञ्जलिमुनिना स्वमहाभाष्ये अथ शब्दानुशासनम् इत्यनयोः शब्दयोः कः अर्थः उक्तः?

2 गौरित्यत्र कः शब्दः? सिद्धान्तिनः समाधानभाष्यं लिखत।

3 समर्थः पदविधिः इत्यस्य सूत्रस्य अर्थः कः ?

4 समासपदस्य कः अर्थः?

5 अव्ययीभावसमासविधायकं सूत्रं किम्?

6 व्याख्यानं नाम किम्? महाभाष्यरीत्या लिखत।

7 सप्तगङ्गम् इत्यत्र कः समासः? ससूत्रं लिखत

8 नगाधिराजः इत्यत्र कः समासः? ससूत्रं लिखत।

5x1=5

II पुटद्वयेन पञ्चानां टिप्पणीलिखत

9 लक्ष्यलक्षणे व्याकरणं महाभाष्यदृष्ट्या व्याख्यात।

10 व्याकरणाध्ययनस्य आनुषङ्गिकप्रयोजनानि कति? कानि च तानि?

11 सिद्धे शब्दार्थसम्बन्धे शास्त्रेण किं क्रियते?

12 महाभाष्ये कूपखानकन्यायस्य प्राधान्यं किम्? अनेन न्यायेन अत्र किं साधयत्याचार्यः?

13 राजपुरुषः - ससूत्रं समासं साधयत।

14 नीलोत्पलम् - ससूत्रं समासं लिखत।

15 अनेकमन्यपदार्थे - इति सूत्रस्य प्राधान्यमुक्त्वा सोदाहरणं व्याख्यात।

16 उन्नसः - ससूत्रं समासं रूपञ्च साधयत।

5x2=10

III उपन्यासेन त्रयाणामुत्तरं लिखत

17 शब्दानुशासनस्य प्राधान्यानि कानि? विशदयत

18 समासः कतिविधः? के च ते? सोदाहरणं लिखत।

19 उत्सर्गापवादयोः प्रयोजनं किम्? महाभाष्यदिशा व्याख्यात।

20 बहुब्रीहिद्वन्द्वसमासयोः भेदः उदाहरणैः विशदयत।

21 अधोदत्तसमस्तरूपाणि ससूत्रं साधयत- 1) अधिहरि 2) निर्माक्षिकम् 3) पञ्चगवधनः

4) यथाशक्ति 5) पीताम्बरः 6) ईशकृष्णौ

22 शब्दः नित्यो वा उत कार्यो वा व्याख्यात

3x5=15

**MA DEGREE (PGCSS) EXAMINATION NOVEMBER - 2013**

Faculty of Language and Literature

**II Semester**

Sanskrit (Special) Sahitya

**Course X**

**Elective II**

**INFLUENCE OF SANSKRIT ON MALAYALAM LITERATURE AND CRITICISM**

Time : Three Hours

Maximum Weight : 30

Module I - ഭാഷാഭൂഷണം - എ.ആർ.രാജരാജവർമ്മ

Module II - നാട്യമണ്ഡപം - എം. പി. ശങ്കുണ്ണിനായർ

- I
- ഒരു പുറം കവിയാതെ അഞ്ചെണ്ണത്തിനുത്തരമെഴുതുക
- 1 സഹൃദയസ്വരൂപം വിശദമാക്കുക
  - 2 കോകസ്ത്രീവിരഹത്തിയിൻ പുകയല്ലോ തമസ്സീത് - ഈ വരികളിലെ അലങ്കാരം വ്യക്തമാക്കുക.
  - 3 കുന്നു പോലുന്നതൻ ഭൂപൻ എന്നാൽ പ്രകൃതി കോമളൻ - ഇവിടത്തെ അലങ്കാരം കണ്ടെത്തുക
  - 4 നിഗീര്യധുവസാനം ഏതലങ്കാരവുമായി ബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു ?
  - 5 മന്ദൻ കാശു കിട്ടീടിൽ മദ്യപിക്കാതെ മത്തനാം - ഈ വരികളിലെ അലങ്കാരം കണ്ടെത്തുക.
  - 6 നാട്യവൃത്തികളെക്കുറിച്ച് പ്രൊഫ.എം.പി.ശങ്കുണ്ണിനായരുടെ വിലയിരുത്തൽ എങ്ങിനെയാണ്?
  - 7 താന്ത്രികമതത്തിലെ സ്ത്രീസങ്കല്പത്തിന്റെ പ്രത്യേകത എന്താണ്?
  - 8 ഭവഭൂതിയുടെ ഏകരസവാദത്തെക്കുറിച്ച് ശങ്കുണ്ണിനായരുടെ നിരീക്ഷണമെന്ത്? 5x1=5
- II
- രണ്ടു പുറം കവിയാതെ അഞ്ചെണ്ണത്തിനുത്തരമെഴുതുക
- 9 പ്രത്യഭിജ്ഞാദർശനം വിശദീകരിക്കുക
  - 10 ഭാസനാടകങ്ങളെ ശങ്കുണ്ണിനായർ വിലയിരുത്തുന്നതെങ്ങനെ?
  - 11 പഞ്ചാംഗകം നാട്യം - വിശദീകരിക്കുക?
  - 12 ധ്രുവാഗാനം എന്താണെന്നു വിശദീകരിക്കുക
  - 13 ഓർത്താലതിശയം സാമ്യം വാസ്തവം ശ്ലേഷമിങ്ങനെ അലങ്കാരങ്ങളെ തീർപ്പാൻ നാലുതാനിഹ സാധനം - വിശദീകരിക്കുക.
  - 14 രൂപകവും ഉത്പ്രേക്ഷയും തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസം സ്പഷ്ടമാക്കുക
  - 15 ദൃഷ്ടാന്തവും ദീപകവും തമ്മിലുള്ള പ്രധാനവ്യത്യാസമെന്ത്?
  - 16 സർവ്വതോ ഭദ്രമെന്നെന്ന് വിശദമാക്കുക 5x2=10
- III
- മൂന്നെണ്ണത്തെക്കുറിച്ച് ഉപന്യസിക്കുക
- 17 ഉപമാലങ്കാരം വിശദീകരിച്ച് കാവ്യങ്ങളിലതിന്റെ പ്രാധാന്യം വിശദമാക്കുക
  - 18 രസകേടുകളുവാക്കുന്നതൊക്കെയും ദോഷമാമത് പദമർത്ഥം വാക്യമെന്ന മൂന്നിലും സംഭവിച്ചിടും - വിശദമാക്കുക

- 19 കാവ്യഗുണങ്ങൾ കാവ്യങ്ങളെ എങ്ങിനെ നന്നാക്കുന്നുവെന്നു വിശദമാക്കുക
- 20 സംസ്കൃതനാടകാവതരണത്തിന്റെ സവിശേഷതകളേവ?
- 21 രസസിദ്ധാന്തത്തെ നാട്യമണ്ഡപത്തിൽ എങ്ങിനെ പ്രദിപാദിച്ചിരിക്കുന്നു  
വെന്ന് വിശദമാക്കുക.
- 22 കഥാവസ്തു, നായകൻ, രസങ്ങൾ ഇവ രൂപകഭേദങ്ങളുമായി എങ്ങിനെ  
ബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു? 3x5=15
-

**MA DEGREE (PGCSS) EXAMINATION NOVEMBER - 2013**

Faculty of Language and Literature

**III Semester**

Sanskrit (Special) Sahitya

**Course XI**

**Core IX THEORY OF RASA**

Time : Three Hours

Maximum Weight : 30

Text for Study : 1 नाट्यशास्त्रम् - अध्यायः - ६ अभिनवभारती - अभिव्यक्तिवादपर्यन्तम्।  
2 दशरूपकम् - चतुर्थः प्रकाशः।

*संस्कृतभाषया उत्तराणि देयानि। देवनागरी लिपिरुपयोक्तव्या।*

I पुटेनैकेन पञ्चानामुत्तरं लिखत

- 1 मुनिभिः प्रोक्ताः पञ्च प्रश्नाः के ?
- 2 कारिका नाम का ?
- 3 दैन्यं सोदाहरणं लक्षयत।
- 4 विभावः कतिविधः? सोदाहरणं लक्षयत।
- 5 गानं कतिविधम्? नामानि लिखत।
- 6 स्थायिलक्षणमुक्त्वा तद्भेदान् लिखत।
- 7 स्मृतिं वर्णयत?
- 8 अद्भुतरसः कीदृशः?

5x1=5

II पुटद्वयेन पञ्च समाधत्त

- 9 भुक्तिवादं विशदयत।
- 10 सात्त्विकभावाः।
- 11 साधारणीकरणम्।
- 12 नाट्यसङ्ग्रहः।
- 13 हास्यरसं सप्रभेदं विशदयत।
- 14 रसास्वादस्य चतुर्विधचित्तभूमीः वर्णयत।
- 15 स स्थायी लवणाकरः - विशदयत।
- 16 आवेगस्य लक्षणमुदाहरणं च लिखत।

5x2=10

III उपन्यासेन त्रयाणामुत्तरं लिखत

- 17 विभावानुभावव्यभिचारिसंयोगाद्रसनिष्पत्तिः - पूर्विकानामाचार्याणां मतानि खण्डयित्वा अभिव्यक्तिवादं स्थापयत।
- 18 न हि रसादृते कश्चिदर्थः प्रवर्तते - विशदयत।
- 19 श्रीशङ्कुकस्य अनुमितिवादं विशदयत।
- 20 रसस्य काव्येनापि कः सम्बन्धः? दशरूपकोक्तदिशा विशदयत।
- 21 विरोधो सहानवस्थानं बाध्यबाधकभावो वा - यथाग्रन्थं विशदयत।
- 22 शान्तरसमधिकृत्य धनञ्जयमतं विशदयत।

3x5=15

**MA DEGREE (PGCSS) EXAMINATION NOVEMBER - 2013**

Faculty of Language and Literature

**III Semester**

Sanskrit (Special) Sahitya

**Course XII**

**Core X**

**Theist Systems of Philosophy with Special Reference to  
Nyāsiddhāntamuktāvali -Śābdakhanda**

Time : Three Hours

Maximum Weight : 30

*Answers may be written either in Sanskrit or in English. In writing Sanskrit Devanagari script should be used.*

- I पुटेनैकेन पञ्चानामुत्तरं लिखत
- 1 तात्पर्यज्ञानं विशदयत ।
  - 2 लक्षितलक्षणायाः स्वरूपं किम् ?
  - 3 आख्यातस्य कर्तारि शक्तिस्वीकारे को दोषः ?
  - 4 यवमयश्चरुर्भवति इत्यत्र यवपदस्य शक्तिग्रहः केन उपायेन ?
  - 5 Explain the the means of valid knowledge according to Nyāya Philosophy
  - 6 Which are the eight steps for getting full control over the mind according to Yoga Philosophy?
  - 7 The concept of mokṣā in the Vedantic View.
  - 8 Explain the Atomic theory of Vaiśeṣikas. 5x1=5
- II पुटद्वयेन पञ्च समाधत्त
- 9 पदं कतिविधम् ?
  - 10 समासस्थले नैयायिकाः लक्षणां स्वीकुर्वन्ति वा न वा ?
  - 11 अत्रैव शक्तिज्ञानस्य उपयोगः - कुत्र ? विशदयत ।
  - 12 एतेन तावद्वर्णाभिव्यङ्ग्यः पदस्फोटोऽपि निरस्तः - विशदयत ।
  - 13 The concept of Puruṣa according to Sāṅkhya Philosophy
  - 14 The Concept of Brahman according to the Vedantic View.
  - 15 What are the main aims of “Darśanas”
  - 16 Explain the causation. 5x2=10
- III उपन्यासेन त्रयाणामुत्तरं लिखत
- 17 शाब्दबोधकारणानि ।
  - 18 जात्याकृतिविशिष्टव्यक्तौ शक्तिः इति न्यायमतं स्थापयत ।
  - 19 शक्तिग्रहोपायाः के ? विशदयत ।
  - 20 The main features of the orthodox systems of philosophy
  - 21 Explain the Prāmāṇyavāda.
  - 22 The nature and scope of Philosophy 3x5=15

MA DEGREE (PGCSS) EXAMINATION NOVEMBER - 2013

Faculty of Language and Literature

III Semester

Sanskrit (Special) Sahitya

Course XIII

Core XI TECHNICAL LITERATURE IN SANSKRIT

Time : Three Hours

Maximum Weight : 30

Answers may be written either in Sanskrit or in English. In writing Sanskrit Devanagari script should be used.

- I पुटेनैकेन पञ्चानामुत्तरं लिखत
- 1 चाणक्यः कः ? पुरातनभारतीयसाम्पदिकविचारे तेषां प्राधान्यम् किम्?
  - 2 कौटिल्यस्य कालनिर्णयं कुरुत।
  - 3 दुर्गो नाम कः? विशदयत।
  - 4 मिथ्यावादी कः? तस्य दण्डः कीदृशः?
  - 5 अध्यक्षाणां नित्यं परीक्षां कारयेत। कुतः? परीक्षाभावे कः दोषः?
  - 6 शिक्षा नाम का?
  - 7 पाणिनीयशिक्षानुसारं वर्णानामुच्चारणप्रक्रियां विशदयत।
  - 8 कल्पसूत्राणां प्राधान्यं किम्? 5x1=5
- II पुटद्वयेन पञ्च समाधत्त
- 9 अध्यक्षप्रचारनामकद्वितीयाधिकरणे प्रतिपादितान् विषयान् क्रोडीकृत्य लिखत।
  - 10 अपराधं सहेतालपं तुष्येदल्पेऽपि चोदये।  
महोपकारं चाध्यक्षं प्रग्रहेणाभिपूजयेत्॥ व्याख्यात।
  - 11 अपि शक्या गतिर्जातुं पततां खे पतत्रिणाम्।  
न तु प्रच्छन्नभावानां युक्तानां चरतां गतिः॥  
अस्त्रावयेच्चोपचितान् विपर्यस्येच्च कर्मसु।  
यथा न भक्षयन्त्यर्थं भक्षितं निर्वमन्ति वा॥ व्याख्यात
  - 12 शासनप्रधानाः हि राजानः - विशदयत।
  - 13 शिक्षोक्तस्थानान्युक्त्वा वर्णान् विभजत।
  - 14 मन्त्रो हि नास्वरतो वर्णतो वा ... स्वरतोऽपराधान्। व्याख्यात।
  - 15 एवं कुर्यात् समुदयं वृद्धिं चायस्य दर्शयेत्।  
हासं व्ययस्य च प्राज्ञः साधयेच्च विपर्ययम्॥ व्याख्यात।
  - 16 अर्थशास्त्रोक्तदिशा कोशं कथमवेक्षेत। 5x2=10
- III उपन्यासेन त्रयाणामुत्तरं लिखत
- 17 अध्यक्षाणां एकचत्वारिंशत् हरणोपायान् लिखत।
  - 18 पुरातनभारते अर्थशास्त्रस्य योगदानं विशदयत।
  - 19 धर्मसूत्राणां प्राधान्यं विशदयत।
  - 20 वेदाङ्गानां प्राधान्यं किमिति विशदयत।
  - 21 उपयुक्तपरीक्षायाः आवश्यकतामर्थशास्त्रोक्तरीत्या विवृणुत।
  - 22 अक्षपटले गाणनिक्याधिकारः इति सूत्रं व्यख्यात॥ 3x5=15



MA DEGREE (PGCSS) EXAMINATION NOVEMBER - 2013

Faculty of Language and Literature

III Semester

Sanskrit (Special) Sahitya

Course XIV

Core XII - Sanskrit Poetics III - Thoery of Dhvani II

Time : Three Hours

Maximum Weight : 30

Text for Study : 1 ध्वन्यालोकः - III, IV उद्योतौ

संस्कृतभाषया उत्तराणि देयानि। देवनागरी लिपिरुपयोक्तव्या।

I पुटेनैकेन पञ्चानामुत्तरं लिखत

- 1 अत्यन्ततिरस्कृतवाच्यस्य पदप्रकाशतां सोदाहरणं विशदयत।
- 2 सुबन्तस्य व्यञ्जकत्वमुदाहरत।
- 3 आनन्दवर्धनोक्तदिशा चित्रकाव्यं लक्षयत।
- 4 शब्दशक्त्युद्भवध्वनेः वाक्यप्रकारतामुदाहरत।
- 5 अनेनानन्त्यमायाति - केन? कः?
- 6 प्रतिभाप्राधान्यं आनन्दवर्धनोक्तदिशा प्रतिपादयत।
- 7 वाणी नवत्वमायाति - कदा?
- 8 वर्णानां द्योतकत्वं कथं भवति?

5x1=5

II पुटद्वयेन पञ्च समाधत्त

- 9 मधुमास इव द्रुमाः - विशदयत।
- 10 कालस्य व्यञ्जकत्वम्।
- 11 लक्ष्यक्रमव्यङ्ग्ये प्रबन्धद्योतकत्वं कथं भवति?
- 12 तस्मात् सर्वत्र प्रसादोऽनुसर्तव्यः। विशदयत।
- 13 कविसंवादं आनन्दवर्धनोक्तदिशा विशदयत।
- 14 रसादिमय एकस्मिन् कविः स्यादवधानवान्। कस्मात्?
- 15 अनौचित्यादृते नान्यद्रसभङ्गस्य कारणम्।  
प्रसिद्धौचित्यबन्धस्तु रसस्योपनिषत्परा। विशदयत।
- 16 सुप्तिङ्वचनसम्बन्धैस्तथा कारकशक्तिभिः।  
कृत्तद्धितसमासैश्च द्योत्योऽलक्ष्यक्रमः क्वचित्।। विशदयत।

5x2=10

III उपन्यासेन त्रयाणामुत्तरं लिखत

- 17 गुणानाश्रित्य तिष्ठन्ती माधुर्यादीन् व्यनक्ति सा। का? विशदयत
- 18 आनन्दवर्धनमते विरोधिरसपरिहारः।
- 19 गुणीभूतव्यङ्ग्यस्य प्राधान्यं विशदयत।
- 20 प्रबन्धात्मनः ध्वनेः प्रकाशनं ध्वनिकारोक्तदिशा विवृणुत।
- 21 महाभारते अङ्गिरसः।
- 22 अवस्थादेशकालादिविशेषैरपि जायते।  
आनन्त्यमेव वाच्यस्य शुद्धस्यापि स्वभावतः।। विशदयत।

3x5=15

**MA DEGREE (PGCSS) EXAMINATION NOVEMBER - 2013**

Faculty of Language and Literature

**III Semester**

Sanskrit (Special) Sahitya

**Course XV**

**Elective III - Translation: Theory and Practice**

Time : Three Hours

Maximum Weight : 30

**I Answer five of the following**

- 1 What is a Kāraka?
- 2 What is meant by Syntax in English?
- 3 Write the chief sense of Ablative Case.
- 4 Define Upapadavibhakti

**Translate into English**

5. कः पुनरसौ जामाता? कतमेन दिग्भागेन गतः सः जाल्मः? न शक्यं दैवमन्यथा कर्तुमभियुक्तेनापि यावत्तु मानुष्यके शक्यमुपपादयितुं तावत्सर्वमुपपादयितुम्।।
6. याच्ञा मोघा वरमधिगुणे नाधमे लब्धकामा।  
पत्रलेखे कथय महाश्वेतायाः कादम्बर्याश्च कुशलं, कुशली वा सकलः परिजन इति।

**Translate into Sanskrit**

- 7 If that boy had been brought with care from his child hood, I am sure that he would have now grown as old as this boy. First salute your preceptor and then begin to learn lesson.
- 8 A house without a housewife surpasses a forest in dreariness. I have walked to this place from the hermitage of Valmiki to learn the Vedas from the ascetics.

**II Answer any five of the following**

- 9 Write the three ways in which potentials passive participles are found.
- 10 The Instrumental case in Sanskrit
- 11 The Locative absolute in Sanskrit
- 12 What is Genitive case in Sanskrit? How it differs from the other cases?
- 13 The past participles of Sanskrit
- 14 How the necessity must and ought is expressed in Sanskrit?

**Translate into English**

- 15 a) वाङ्मनः कर्मभिः पत्यौ व्यभिचारो यदा न मे  
तदा विश्वम्भरे देवि मामन्तर्धातुमर्हसि।।  
b) क्रोधं प्रभो संहर संहरेति यावद्गिरः खे मरुतां चरन्ति।  
तावत्स वह्निर्भवनेत्रजन्मा भस्मावशेषं मदनं चकार।।

16. या सृष्टिः स्रष्टुराद्या वहति विधिहुतं या हविर्या च होत्री  
ये द्वे कालं विधत्तः श्रुतिविषयगुणाः या स्थिता व्याप्य विश्वम्।  
यामाहुः सर्वबीजप्रकृतिरिति यया प्राणिनः प्राणवन्तः  
प्रत्यक्षाभिः प्रपन्नस्तनुभिरवतु वस्ताभिरष्टाभिरीशः।।

Answer any three from the following

17. Give an account of the kinds of gerund in Sanskrit  
18. What is Sampradāna in Sanskrit? Write an essay on the Dative case in Sanskrit.  
19. The pronouns in Sanskrit  
20. Write an essay about the particles of Sanskrit

Translate into Sanskrit

21. Nāṭyaśāstra is intended as guide for the actors and dramatists. The mode of acting has been formulated mainly for Nāṭya. But in Kerala, the role models for the mārgi are all in the form of Aṭṭaṃ-dance; Kūṭiyāṭṭaṃ, Kṛṣṇanāṭṭaṃ, Rāmanāṭṭaṃ. Kathakali is also in the form of Āṭṭaṃ. Kerala theatre deviated from the national pattern by the emergence of Kūṭiyāṭṭaṃ. It transformed nāṭya into āṭṭaṃ which subsequently gave rise to forms like Kathakali and also proved to be a role model for subsequent developments.

The royal dramatist Kulaśekhara wrote two dramas Subhadrādhanañjayaṃ and Tapatīsaṃvaraṇaṃ in Sanskrit. Kulaśekhara was both an actor aware of stage limits and also a director conscious of the theatre. He felt that the existing stage techniques were insufficient to convey what he felt in his heart. So he himself enacted the role of each character and with the help of discerning friends and skilled actors formulated a scheme for the presentation in his dramas. One of the scholars in his court recorded the details as demonstrated by him. The writer was Brāhmin belonging to a village named Parameśvaraṅgalaṃ, on the banks of River Periyar. It seems that the author did not give separate titles for his stage scripts. They were named Dhanañjayadhvani and Saṃvaraṇadhvani. Later both came to be known under the common title Vyaṅgyavyākhyā. It is the first and the only text of its kind not only in Sanskrit but in the whole history of theatre.

22. Translate in to English

मालविकाग्निमित्रनामकनाटके राज्ञः अग्निमित्रस्य मालविकायाश्चान्योन्यप्रणयकथा उपनिबद्धा । अभिनयदृष्ट्या नाटकमतीव हृदयङ्गमम् । प्रणयस्य प्रणयोन्मादस्य वर्णने कविरत्र नाटके चमत्कारातिशयं जनयामास । अस्य

नाटकस्य भाषा नितान्तसरळास्ति। आदित एवारभ्यास्मिन् नाटके सरसाः प्रसङ्गाः अवतार्यन्ते। येन दर्शकानां मनसः आवर्जनसुकराः सम्बध्यते। अत्र नृत्यगीतादेः प्रचुरा सामग्री समासाद्यते।

नाटके देव्याः धारिण्याः चरित्रं सर्वापेक्षया विचित्रं रमणीयञ्च। सा हि राजानमुत्प्रेक्षमाणानपगतां माळविकां तद्दर्शनपथादेव रक्षति। किन्तु न च तां राजधान्याः दूरयति। न वा तामुत्पीडयति।

राज्ञोऽग्निमित्रस्य चरित्रं केवलं विलासमन्थरं वर्णितम्। स तु माळविकामभिलषयति, परं धारिण्याः भयेन तदग्रे स्वं भावं गोपयतीव वर्णितम्। इरावत्यपि तस्यापरं प्रणयभाजनम्। सः मिथ्याभाषणादपि न त्रपते। सुङ्गवंशराजस्य पुष्यमित्रस्य तनयः भवति अग्निमित्रः। स च नृत्यगीतवादित्रादिरसिकः प्रणयपेशलहृदन्तश्च, मन्ये पित्रा परत्र राजभावेन प्रतिष्ठापितः।

माळविका सर्वत्रात्र नाटके प्रणयविह्वला प्रदर्शिता। राजदर्शनाय सदा कामयते च। सा कारावासमपि प्रियप्राप्त्युपायप्रतिफलतया बहु मन्यते। अन्ते च सर्वजनसमक्षं नवागतशिल्पिकारिकाद्वयेन परिचय इव दीयमाने राज्ञो मनोभावस्य विषये चिन्ताकुला भवति। मधुश्चरित्रा गुणवती सुन्दरी चेत्यस्य नाटकस्य हृदयम्।।

MA DEGREE (PGCSS) EXAMINATION

Faculty of Language and Literature

SEMESTER IV

Course XVI

Core XIII Sanskrit Poetics IV

Time : Three Hours

Maximum Weight : 30

Texts for Study 1 *Rasagaṅgādhara* Chapter I Upto Rasacarcha

2 *Rasagaṅgādhara* Upamaśābdabodha only

संस्कृतभाषया उत्तराणि देयानि।

देवनागरी लिपिरुपयोक्तव्या।

I पुटेनैकेन पञ्चानामुत्तरं लिखत

1 “एतेन विविगमनाभावाद्बुभयत्र शक्तिरिति प्रत्युक्तम्” - विशदयत

2 विश्वनाथोक्तं काव्यलक्षणं पण्डितराजोक्तदिशा खण्डयत।

3 तेन तस्य ध्वनित्वमेव। कस्य ? विशदयत

4 जगन्नाथोक्तदिशा अधमकाव्यं लक्षयत।

5 तत्रार्थचित्रशब्दचित्रयोरविशेषणाधमत्वमयुक्तं वक्तुम्। कुतः ? विशदयत।

6 अन्यथा स्वस्त्रादेरपि कान्तात्वादिना तत्त्वापत्तेः। विशदयत।

7 अरविन्दमाननञ्च सममित्यत्र शाब्दबोधप्रकारं निरूपयत।

8 अरविन्दमिव भातीत्यत्र कथं बोधः?

5x1= 5

II पुटद्वयेन पञ्चानामुत्तरं लिखत

9 “तस्य च कारणं कविगता केवला प्रतिभा” पण्डितराजोक्तदिशा प्रतिभायाः हेतुत्वं निरूपयत।

10 जगन्नाथोक्तदिशा काव्यप्रकारान् निर्दिश्य उत्तमेत्तमं काव्यं निरूपयत।

11 “व्यञ्जकानां साधारण्यं प्रतिपादयतां प्रामाणिकानां ग्रन्थैः सहासाधारण्यं प्रतिपादयतस्तव ग्रन्थस्य विरोधः स्फुट एव” - स्पष्टयत

12 निश्शेषेत्यादि पद्यं जगन्नाथोक्तदिशा व्याख्यात।

13 दुर्दैववशतो दास्यमनुभवद्राजकळत्रमिव कामपि कमनीयतामावहति - किम्? विशदयत।

14 भट्टनायकसम्मतं रसस्वरूपमुपपादयत।

15 अरविन्दसुन्दरं मुखमित्यत्र कथं बोधः? मीमांसक-वैयाकरण-नैयायिकरीत्या विचारयत।

16 गज इव गच्छति पिक इव रौति - अत्र शाब्दबोधं निरूपयत।

5x2= 10

III उपन्यासेन त्रयाणामुत्तरं लिखत

17 जगन्नाथस्य काव्यलक्षणमुक्त्वा परिष्कारत्रितयं सयुक्तिकं प्रदर्शयत।

18 “प्राचीनसकलग्रन्थविरुद्धत्वादुपपत्तिविरोधाच्च” - प्राचीनग्रन्थविरोधमुपपत्तिविरोधं च विशदयत।

19 नव्यपक्षे रसास्वादप्रक्रियां निरूपयत।

20 अभिनवगुप्तसम्मतं रससूत्रव्याख्यानं जगन्नाथोक्तदिशा विशदयत।

21 मम्मटोक्तं काव्यलक्षणं जगन्नाथेन कथं खण्डितम्?

22 अधः निर्दिष्टवाक्यानां शाब्दबोधप्रकारं निरूपयत

१ अरविन्दमिव सुन्दरम्। २ अरविन्दमिव। ३ अरविन्दतुल्यो भाति ४ अरविन्दवत्सुन्दरम् ५

अरविन्दवत्सौन्दर्यमस्य।

3x5= 15

**MA DEGREE (PGCSS) EXAMINATION NOVEMBER - 2013**

Faculty of Language and Literature

**IV Semester**

Sanskrit (Special) Sahitya

**Course XVII**

**Core XIV Sanskrit Poetics V**

Time : Three Hours

Maximum Weight : 30

Text for Study : 1 व्यक्तिविवेकः - प्रथमविमर्शे ध्वनिलक्षणे दशदोषनिरूपणपर्यन्तम्।

2 काव्यमीमांसा - अध्यायाः - IV, V, X, XIV

संस्कृतभाषया उत्तराणि देयानि। देवनागरी लिपिरुपयोक्तव्या।

I पुटेनैकेन पञ्चानामुत्तरं लिखत

1 एतच्च विविच्यमानमनुमानस्यैव सङ्गच्छते। विशदयत।

2 अभिधाप्युपादानमर्हत्येव। कुतः?

3 अनुमेयार्थः कतिविधः ? के च ते ?

4 अन्ये हेत्वादयो अन्य एव विभावादयः - विशदयत।

5 सा त्रिप्रकारापि कवीनामुपकर्त्री - सप्रकरणं व्यख्यात।

6 पञ्च काव्यमहापदः - प्रकरणं निर्दिश्याशयं स्पष्टयत।

7 काव्यकविः पुनरष्टधा- स्पष्टयत।

8 स च त्रिधा स्वर्ग्यो भौमः पातालीयश्च - सप्रकरणं व्याख्यात।

5x1=5

II पुटद्वयेन पञ्च समाधत्त

9 महिमभट्टस्य मतानुसारं अर्थभेदाः तेषां स्वरूपं च स्पष्टयत।

10 प्रमाणानि कानि? महिमभट्टोक्तदिशा विशदयत।

11 वाच्यस्तदनुमितो वा यत्रार्थोऽर्थान्तरं प्रकाशयति।

सम्बन्धतः कुतश्चित् सा काव्यानुमितिरित्युक्ता। विशदयत

12 न व्यञ्जकत्वमनयोः - शब्दार्थयोः व्यञ्जकत्वं महिमभट्टोक्तदिशा निराकुरुत।

13 कविचर्या विशदयत।

14 कवेरवस्थां राजशेखरोक्तदिशा प्रतिपादयत।

15 कविप्रभेदान् विशदयत।

16 कवेरुत्पत्तिं निरूपयत।

5x2=10

III उपन्यासेन त्रयाणामुत्तरं लिखत

17 महिमभट्टोक्तदिशा व्यञ्जनां खण्डयत।

18 ध्वनिलक्षणे महिमभट्टेन निर्दिष्टान् दशदोषान् संक्षिप्य लिखत।

19 एवञ्च विपच्य घटो भवतीति क्तवोऽस्य पूर्वकालत्वं घटनापेक्षं ज्ञेयं भवनापेक्षं तु नासमन्वयतः - विशदयत।

20 राजशेखरस्य रचनावैशिष्ट्यं प्रतिपादयत।

21 काव्यपाकं राजशेखरोक्तदिशा विवृणुत।

22 कविसमयमधिकृत्य उपन्यसत

3x5=15

MA DEGREE (PGCSS) EXAMINATION NOVEMBER - 2013

Faculty of Language and Literature

IV Semester Sanskrit (Special) Sahitya

Course XVIII

Core XV - Poetics VI - Post Dhvani Theories

Time : Three Hours

Maximum Weight : 30

Text for Study : 1 *Vakroktijivita* of Kuntaka - Chapter I

2 *Aucityavicāracarca* of Kṣemendra ( Upto the Concept of Rasasañkara)

संस्कृतभाषया उत्तराणि देयानि। देवनागरी लिपिरुपयोक्तव्या।

I पुटेनैकेन पञ्चानामुत्तरं लिखत

- 1 कुन्तकोक्तदिशा काव्यलक्षणं विशदयत।
- 2 शब्दार्थो सहितावेव प्रतीतौ स्फुरतः सदा - स्पष्टयत।
- 3 रामोऽस्मि सर्वं सहे - अत्र का वक्रता ? विशदयत।
- 4 वाच्यस्य विन्यासो बन्ध उच्यते। बन्धः कीदृशः विशदयत।
- 5 पदौचित्यमनौचित्यं च लक्षणमुक्त्वा लक्ष्ये योजयत।
- 6 क्षेमेन्द्रेण प्रतिपादितानि २७ औचित्यस्थानानि कानि ? विशदयत।
- 7 प्रबन्धगतौचित्यमनौचित्यं च ।
- 8 अलङ्कारौचित्यमनौचित्यं च लक्षणोदहरणद्वारा विशदयत।

5x1=5

II पुटद्वयेन पञ्च समाधत्त

- 9 कुन्तकमतानुसारं काव्यप्रयोजनानि विशदयत।
- 10 का नाम वक्रोक्तिः ? विशदयत।
- 11 स्वभावोक्तेः अलङ्कारत्वं निराकुरुत।
- 12 मैथिली तस्य दाराः - वक्रताप्रकारं विशदयत।
- 13 “अलङ्कारास्त्वलङ्काराः गुणा एव गुणाः सदा।  
औचित्यं रससिद्धस्य स्थिरं काव्यस्य जीवितम्।।” विशदयत।
- 14 “वर्णप्रकर्षे सति कर्णिकारं दुनोति निर्गन्धतया स्म चेतः।  
प्रायेण सामग्र्यविधौ गुणानां पराङ्मुखी विश्वसृजः प्रवृत्तिः।।” अत्र किमनौचित्यम् ? कुतः ? विशदयत।
- 15 “देवो दयावान् विजयो जितात्मा यमौ मनःसंयममाननीयौ  
इति ब्रुवाणः स्वभुजं प्रमार्ष्टि यः कीचकाकालिककालदण्डम्।  
धीरः स किर्मीरजडासुरारिः कुबेरशौर्यप्रशमोपदेष्टा  
दृष्टा हिडिम्बादयितः कुरूणां पर्यन्तरेखागणनाकृतान्तः।।” अत्र किं कृतमौचित्यम् ? विशदयत।
- 16 “अनौचित्येन संस्पृष्टः कस्येष्टो रससङ्करः ” उदाहरणद्वारा स्पष्टयत।

5x2=10

III उपन्यासेन त्रयाणामुत्तरं लिखत

- 17 “कविव्यापारवक्रत्वप्रकाराः सम्भवन्ति षड् ” - वक्रताप्रकारान् विशदयत।
- 18 कुन्तकोक्तदिशा काव्यमार्गान् प्रतिपादयत।
- 19 काव्यगुणान् प्रतिपादयत।
- 20 क्षेमेन्द्रमते रसौचित्यमनौचित्यं सोदाहरणं प्रतिपादयत।
- 21 यस्य जीवितमौचित्यं विचिन्त्यापि न दृश्यते। कस्य ? कुतः ? विशदयत।
- 22 काव्यस्य सकलशरीरव्यापि जीवितमौचित्यं स्फुटत्वेन स्फुरदवभासते - कुत्र ? क्षेमेन्द्रोक्तदिशा विशदयत।

3x5=15

**MA DEGREE (PGCSS) EXAMINATION NOVEMBER - 2013**

Faculty of Language and Literature

IV Semester

Sanskrit (Special) Sahitya

Course XIX - Core Course XVI

**Literary Theories - Eastern and Western**

Time : Three Hours

Maximum Weight : 30

**I. Short Answers**

1x5=5

Answer any five

- 1 Define the poetry - Eastern concepts
- 2 Abhivyaktivada of Abhinavagupta
- 3 Importance of Ten Gunas
- 4 T.S.Eliot and his criticism
- 5 Romantic Criticism - Importance and contributors.
- 6 Marx as a social reformer.
- 7 Realism - it`s effects on literature
- 8 Naturalism and it`s contributors.

**II. Short Essay**

5x1=5

Answer any five

- 9 Explain the purpose of poetry according to Eastern concepts.
- 10 Bhamaha and school of Alankara
- 11 Importance of Aucitya School
- 12 Plato and his contributions.
- 13 Explain the new critical theories.
- 14 Aristotle`s observation ob Poetry and Catharsis
- 15 Faministic criticism.
- 16 Structurlism and it`s influence

**III. Essay**

5x2=10

Answer any three

17. Explain Aristotle`s observation on tragedy and tragic pleasure
18. Defferantiate between the concept of Plato and Aristotle on arts literature.
- 19.Explain the causes of poetry- various concepts of eastern critics.
20. Anandavardhana and school of Dhvani.
21. Contribution of Marx and marxian criticism
22. Explain Modernism and post modernism

3x5 = 15



**MA DEGREE (PGCSS) EXAMINATION NOVEMBER - 2013**

Faculty of Language and Literature

**IV Semester**

Sanskrit (Special) Sahitya

**Course XX**

**Elective IV - Elective - IV- Research Methodology and Textual Criticism**

Time : Three Hours

Maximum Weight : 30

*Answers may be written either in Sanskrit or in English. In writing Sanskrit Devanagari script should be used.*

I Answer any five of the following not exceeding one page

- 1 Name the four types of Research Designs and explain Diagnostic Design?
- 2 How do you prepare the Introduction of a thesis?
- 3 What is the use of Appendices in a research thesis?
- 4 Define the term text.
- 5 What is Stylus?
- 6 What are the causes of corruption in text?
- 7 Name the writing instruments in ancient India
- 8 What is Foot note. 5x1= 5

II Answer any five not exceeding two pages.

- 9 Format of Assignment writing
- 10 Chapter outline of a research thesis.
- 11 Write an essay about the modern techniques of preservation of manuscripts?
- 12 Write an essay on the scripts used in Manuscripts
- 13 What is Emendation?
- 14 Write an essay on the writing materials of ancient India.
- 15 Evolution of scripts.
- 16 What is the scope of textual criticism? 5x2= 10

III Write an essay on any three.

- 17 Reseach Design
- 18 Different levels of writing the Research thesis
- 19 Importanace of quotations, footnotes and bibliography
- 20 Write an essay on the processes involved in textual criticism
- 21 How do you procure lost texts through translations and commentaries.
- 22 Norms of fixing geneology 3x5= 15